

SPOTKANIA Z ZABYTKAMI

miesięcznik popularnonaukowy

TOWARZYSTWA OPIEKI NAD ZABYTKAMI

zrealizowano w ramach Programu Operacyjnego Promocja Czytelnictwa ogłoszonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

3 (253) XXXII Warszawa 2008

ADRES REDAKCJI:

00-460 Warszawa, ul. Agrykoli 1
tel./fax 0-22 622-46-63

e-mail: spotkania@zabytki-tonz.pl

<http://www.spotkania.pl>

REDAKCJA:

Wojciech Przybyszewski
redaktor naczelny

Lidia Bruszezka
zastępcza redaktora naczelnego

Ewa A. Kamińska
sekretarz redakcji

Jarosław Komorowski

Elżbieta Wysocka-Zbiegień
opracowanie graficzno-techniczne

WSPÓŁPRACOWNICY:

Witold P. Glinkowski, Stanisław Grzelachowski,
Adam Konopacki, Marek Konopka,
Robert M. Kunkel, Zbigniew Michalczyk,
Zdzisław Skrok, Janusz Sujecki,
Tomasz Urzykowski, Hanna Widacka,
Wanda Załęska

RADA REDAKCYJNA:

dr Dorota Folga-Januszewska
dr hab. inż. Danuta Kłosek-Kozłowska
prof. dr hab. Marek Kwiatkowski
dr hab. Małgorzata Omilanowska
prof. dr hab. Jacek Purchla
prof. dr hab. Andrzej Rottermund
prof. dr hab. Bogumiła Rouba
dr Tadeusz Rudkowski (przewodniczący)
prof. dr hab. Anna Sieradzka
mgr Ewa Siurawska
mgr Andrzej Sołtan
dr hab. inż. Bogusław Szmygin
prof. dr hab. Andrzej Tomaszewski

Wydawca:

Oficyna Wydawnicza

Towarzystwa Opieki nad Zabytkami

dyrektor: Ewa Siurawska

00-459 Warszawa, ul. Myśliwiecka 1A,
tel. 0-22 629-62-26, tel./fax 0-22 622-46-74

www.zabytki-tonz.pl

Druk: **argraf** Sp. z o.o.

03-301 Warszawa, ul. Jagiellońska 76
tel./fax (0 22) 811-51-11, 614-53-31

www.argraf.pl

skład i łamanie: Katarzyna Płońska

Redakcja zastrzega sobie prawo wprowadzania zmian i skrótów w materiałach przeznaczonych do publikacji oraz zmian i skrótów tytułów. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Za treść reklam i ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Nakład: 6000 egz.

Od redakcji

Od konferencji pod podwójnym tytułem „Monitoring miast historycznych o najwyższej wartości” i „Kazimierz – miasto zagrożone” (zob. „Spotkania z Zabytkami”, nr 10, 2006), zorganizowanej w Kazimierzu Dolnym z inicjatywy tamtejszego Oddziału Towarzystwa Opieki nad Zabytkami, we współpracy z Krajowym Ośrodkiem Badań i Dokumentacji Zabytków oraz Polskim Komitetem Narodowym ICOMOS minął już ponad rok. Czy rozwiązała ona któryś z ważnych problemów tego miasta malarzy, pisarzy, poetów i... turystów, bez których dzisiejszy Kazimierz Dolny nie może się przecież obyć, ale też którzy przysparzają miasteczku wielu kłopotów? Wydaje się, że nie. Dyskusja jakby zawisła w powietrzu. Tymczasem nakładem Oficyny Wydawniczej TONZ ukazały się materiały z kazimierskiej konferencji („Stare miasteczka w nowych czasach. Ochrona zabytków staromiejskich a turystyka masowa”, Warszawa 2007). Warto je przejrzeć i przypomnieć sobie, o czym w październiku 2006 r. mówiło się w Kazimierzu. Warto, bo oto nadchodzi już wiosna i tylko patrzeć, jak z jej nastaniem ruszą w stronę Kazimierza liczne rzesze jego miłośników. A będą wśród nich – jak zawsze – i artyści, i zwyczajni turyści.

Co ich tam ciągnie? Co przyciągało niegdyś? Co zastaną dzisiaj u celu wędrówki, a co widywano tam przed laty? Jak napisała Monika Adamczyk-Garbowska, autorka antologii poświęconej Kazimierzowi Dolnemu, „Od początku dwudziestego wieku miasteczko zyskiwało popularność wśród malarzy i pisarzy. Dlaczego? Wydaje się, że ze względu na połączenie cech typowych z wyjątkowymi. Biedne, zanurzone w stagnacji, ale z biedą kontrastującą ostro z niezwykłym krajobrazem, znów jednocześnie typowym i nie. Podczas gdy lasy i piaszczyste plaże nad Wisłą czynią je podobnym do innych miasteczek, skaliste brzegi nadają mu śródziemnomorski wygląd. I – jak stwierdza [Jecheł Jeszaja] Trunk [w książce «Moje życie wpisane w historię Żydów w Polsce», Warszawa 1997] – są tylko trzy miejsca na świecie, gdzie światło jest tak zróżnicowane i wyjątkowe: Paryż, Jerozolima i Kazimierz” (Monika Adamczyk-Garbowska, „Kazimierz vel Kuzmir. Miasteczko różnych snów”, Lublin 2006, ss. 20-21).

Jak zatem widzieli i zapamiętali Kazimierz Dolny wybrani przez nas malarze, przedstawiciele dwóch różnych kultur i narodowości: Teresa Roszkowska i Chaim Goldberg? O tym – w artykułach Waldemara Odorowskiego „Kazimierz Dolny Teresy Roszkowskiej” (ss. 8-11) i Kazimierza Robaka „Kuzmir Chaima Goldberga” (ss. 12-15).

W tym numerze kończymy już publikację wykazu polskich czasopism poświęconych zabytkom. Zdajemy sobie sprawę, że nie jest to lista kompletna. Brakuje też na niej czasopism, które przestały się ukazywać (jak np. warszawski magazyn sztuki dawnej „ANTYKI”, ukazujący się w latach 1997-1998 i krakowska „SZTUKA SAKRALNA”, wydana w latach 2002-2004). Mamy jednak nadzieję, że nawet w takiej, uproszczonej postaci nasza lista spełni oczekiwania czytelników.

Wojciech Przybyszewski

Przypominamy o możliwości dokonywania dorocznych odpisów kwot w wysokości 1% z podatków na rzecz instytucji pożytku publicznego, jaką jest wydawca naszego miesięcznika. Od tego roku procedura dokonywania wpłat została znacznie uproszczona! Wystarczy w odpowiednim polu formularza zeznania podatkowego wpisać nazwę: TOWARZYSTWO OPIEKI NAD ZABYTKAMI – ZARZĄD GŁÓWNY, podać numer KRS: 0000131582 i obliczoną kwotę 1%, by pieniądze trafiły do adresata, który przeznaczy je na ratowanie zabytków.